

Geachte voorzitter en leden van de commissies Financiën en Koninkrijksrelaties,

Met zeer veel belangstelling heb ik kennis genomen van de brief van de minister van Financiën van 3 juni 2019 alsook van de samenvatting van het rapport van PwC over de bancaire dienstverlening op de BES-eilanden.

Een belangrijke opmerking die PwC maakt is dat Bonaire enerzijds en Sint Eustatius en Saba anderzijds zich weliswaar in eenzelfde staatsrechtelijke positie bevinden (als openbaar lichaam) maar dat de eilanden verder niet heel gemeen hebben. Ik zou nog een stap verder willen gaan: hoewel Saba en Sint Eustatius geografisch dicht bij elkaar liggen is er ook niet zo heel veel interactie tussen deze beide eilanden. In het algemeen lijkt het mij dan ook zeer te overwegen om vanuit de drie afzonderlijke eilanden (openbare lichamen), in alle beleidsterreinen een *direct contact met "Den Haag"* te onderhouden, daarbij in het midden latend of dat een-op-een met de verschillende departementen zou moeten zijn (hetgeen mij het meest direct en effectief lijkt) of door tussenkomst van het centraal opererende coördinatiepunt, MinBZK.

Wanneer de minister van Financiën vertrouwen stelt in de CBCS op basis van een mogelijke personele wissel in de top dan vraag ik mij oprecht af of "duurzaam" werkelijk een belangrijk aspect is in het beleid van de minister. Immers, na een personele wissel volgt wellicht een andere en dan zou alles zomaar ineens heel anders kunnen zijn.

In de internationale vergelijking komt de unieke situatie duidelijk naar voren dat de BES-eilanden - als Caribisch Nederland - weliswaar deel uitmaken van het land Nederland terwijl de centrale bank in een ander land van het Koninkrijk zetelt. Het mag dan historisch zo gegroeid zijn dat een dochter van de Curaçaose Maduro Curiel Bank (i.c. de Windward Island Bank) op Sint Eustatius de enige bank is, het klopt natuurlijk niet met de wijze waarop de bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn verdeeld tussen het Koninkrijk en de vier Landen in dat Koninkrijk, waarover recent een studie van de Rijksuniversiteit Groningen is verschenen. Het financieel beleid wordt daarin niet genoemd als een aangelegenheid van het Koninkrijk.

Ik ben rekeninghoudend bij zowel de Windward Island Bank als bij een Nederlandse bank. Als ik geld overmaak van de ene naar de andere bank dan heb ik niet slechts te maken met de wisselkoers (US dollar versus Euro) maar ook met verhoudingsgewijs hoge transactiekosten. Geld opnemen bij een ATM (geldautomaat) met een Europees Nederlandse bankpas kost bovendien 7,50 US dollar per transactie. Dat de dienstverlening bij de Windward Island Bank achter blijft bij het in Europees Nederland gebruikelijke niveau kunt u tussen de regels van de PwC-samenvatting lezen en die indruk kan ik alleen maar bevestigen. Ik probeer zoveel mogelijk gebruik te maken van online-banking maar ook hierover kan ik stellen dat het gebruiksgemak niet in de buurt komt van wat men in Europees Nederland gewend is. Een fysiek bezoek aan de bank leidt bijna altijd tot veel tijdverlies door lange wachttijden en ergernis als gevolg van een onvriendelijke attitude van de medewerkers (een enkele uitzondering daargelaten): een gedrag dat overigens logisch voortvloeit uit de monopoliepositie die de Windward Island Bank nu eenmaal heeft op het eiland Sint Eustatius.

Een kanttekening bij het girale versus het chartale geldverkeer. Ook naar mijn mening zou het girale geldverkeer veel meer moeten worden gestimuleerd maar de orkaangevoeligheid van (met name) de bovenwindse eilanden impliceert dat bij orkaandreiging - in ieder geval

tijdelijk - chartaal geld hamsteren loont. Als je, zoals in de periode van orkaan Irma, verstoken bent van internet dan ligt het girale geldverkeer ook plat. De ATM werkt dan ook niet en met gehamsterd geld kan in ieder geval nog wat gekocht worden bij de lokale winkels (voor zover deze onder die omstandigheden nog bevoorrad zijn natuurlijk).

Een scenario dat ik niet genoemd zie is de vestiging van filialen van een of meer van de verschillende banken die in Europees Nederland actief zijn. Wellicht zitten die banken niet te wachten om een minder rendabel filiaal in een dorp te plaatsen, zo ver weg van Europees Nederland maar het zou de publieke zaak wel dienen! Wellicht moet daarvoor overwogen worden om de euro te hanteren als lokale valuta (de infrastructuur van de Nederlandse banken is daar immers op gebaseerd) en hoewel dat ingrijpend klinkt lijkt het me fundamenteel een juiste en rationeel te onderbouwen richting. De keuze voor de US dollar lijkt me indertijd ook maar gewoon op emotionele gronden gemaakt. In werkelijkheid zie ik in de regio immers naast de US dollar ook de Eastern Caribbean dollar, de Antilliaanse gulden en de Euro.

Aan enkele randvoorwaardelijke zaken besteedt de brief noch het PwC-rapport aandacht. Zo kun je in Europees Nederland niet een rekening openen zonder te beschikken over een BSN (burgerservicenummer). De Caribische Nederlanders beschikken niet vanzelfsprekend over een BSN. Voorts is voor veel financieel georiënteerde transacties een DigiD benodigd. Recent is op Bonaire een DigiD-balie geopend maar de bovenwindse eilanden Saba en Sint Eustatius beschikken (nog?) niet over zo'n voorziening.

In mijn brief aan u van 14 november 2018 heb ik er voor gepleit om:

- alle Caribische Nederlanders te voorzien van een BSN,
- van Caribisch Nederland een 'euro-gebied' te maken en
- NL-banken te stimuleren een filiaal te openen op de eilanden in Caribisch Nederland.

Graag herhaal ik dit pleidooi nog eens ter nadere overweging in uw onderling overleg alsook in uw overleg met de minister van Financiën.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,

Bellevue Road 4, Upper Round Hill, Sint Eustatius, Caribisch Nederland.